

foto: L. Rebernik

Geografska širina

e-novičnik Oddelka za geografijo FF UL

marec 2021

ISSN: 2630-1660

Novice

Magister geografije – prejemnik Univerzitetne Prešernove nagrade

Ob koncu lanskega leta nas je razveselila novica, da je študent Oddelka za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani Domen Svetlin za svoje magistrsko delo z naslovom Analiza temperaturnih razmer v mraziščih Komne prejel Univerzitetno Prešernovo nagrado.

Domnovo delo vsebuje pomemben napredek geografske znanosti (foto: D. Svetlin).

Delo je celovit in temeljit, hkrati pa tudi inovativen prikaz temperaturnih razmer v mraziščih. Vsebuje pomemben metodološki in vsebinski napredek geografske znanosti na področju gorskega podnebja in klimatologije mrazišč ter hkrati prinaša pomembna spoznanja področjem gorske klima-

tologije, geografije gora in biogeografije. V 15 letih proučevanja mrazišč na Oddelku za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani je to že tretja Prešernova nagrada (in prva Univerzitetna Prešernova nagrada) diplomskemu ali magistrskemu delu s področja proučevanja mrazišč. Domnu Svetlinu seveda iz srca čestitamo! Magistrsko delo je prosto dostopno na spletnih straneh Repozitorija Univerze v Ljubljani.

Matej Ogrin

Sodelovanje Oddelka za geografijo v zvezi Eutopia

Oddelk za geografijo UL FF je poleti 2020 začel aktivno sodelovati v zvezi Eutopia, v katero je skupaj z Univerzo v Ljubljani kot vodilno partnerico povezanih šest evropskih univerz (Vrije Universiteit Brussel, CY Cergy Paris Université, Univerza v Göteborgu, Univerza Pompeu Fabra v Barceloni in Univerza v Warwicku). Zveza uspešno vodi različne projekte z namenom spodbujanja mobilnosti študentov in študentk ter zaposlenih – več informacij in novic v slovenskem jeziku je dosegljivih na povezavi <https://www.uni-lj.si/eutopia/>.

V okviru zveze je sredi lanskega leta začelo delovati prvih šest učnih skupnosti visokošolskih učiteljev in študentov, ki naj bi sčasoma prerasle v večplastno sodelovanje na

pedagoškem, raziskovalnem in drugih področjih. Med prvimi šestimi tematikami sodelovanja šestih univerz je bila izbrana tudi »Geography, Environment and Sustainability«, zato smo se na oddelku razveselili povabila k sodelovanju v učni skupnosti, ki je letošnjo zimo dobila tudi lastno spletno stran:

<https://eutopia-university.eu/2020-11-16-geography-environment-and-sustainability/>.

Zveza Eutopia.

V prvih mesecih delovanja se je učna skupnost usmerila predvsem v iskanje možnosti povezovanja med predmeti in izvajalci različnih univerz ter v pripravo prve mednarodne konference za študente, ki bo julija 2021 na temo razmisleka o ciljih trajnostnega razvoja v času po pandemiji. Poziv za prijavo prispevkov študentov in študentk je odprt še do 15. aprila 2021.

Na Oddelku za geografijo smo se v zimskem semestru v sodelovanje

vključili z vajami predmeta Ekološka geografija, na katerih smo se ukvarjali s slovenskim ekološkim odtisom in možnostmi njegovega zmanjšanja na področjih hrane, bivališč, osebnega prevoza ter blaga in storitev. Posamezne skupine so se ukvarjale z določenim področjem, izvedeno pa je bilo tudi skupno anketiranje o načinu življenja in potrošniških navadah med 543 sodelujočimi iz cele države. Za izračunavanje višine in sestave njihovega ekološkega odtisa smo uporabljali kalkulator ekološkega odtisa organizacije Global Footprint Network.

Izsek iz video posnetka naših študentov in študentk (foto: K. Vintar Mally, N. Bobovnik).

V sklepnem delu smo pripravili obširno predstavitev rezultatov najprej v slovenskem in nato še v angleškem jeziku. 17. februarja 2021 so študenti in študentke tretjega letnika prek Zoom-a na atraktiven način (tudi z videoposnetki in kvizom) predstavili svoje ugotovitve kolegicam in kolegom globalnih študij na barcelonski univerzi. Slednji se v tem semestru ukvarjajo s tematiko trajnostne mobilnosti in so prav tako obljubili povratno predstavitev svojih ugotovitev. V prihodnje načrtujemo še bolj poglobljeno in širše sodelovanje med univerzami ter se na ta način veselimo obogatitve študijskega procesa in novih mednarodnih izkušenj.

Katja Vintar Mally in Nejc Bobovnik

E-novičnik vas popelje v svet novih pristopnikov v kmetijstvo

Novih pristopnikov v kmetijstvo (mladi prevzemniki, novinci) je v Sloveniji čedalje več. S pomočjo ukrepa »mladi prevzemnik«, ki je del Programa razvoja podeželja, je od leta 2007 pa do konca avgusta 2020 že več

kot 4000 slovenskih kmetij dobilo nosilca kmetije, ki je mlajši od 40 let. O številu novincev, ki v ta sektor vstopajo na novo – nekateri iz povsem nekmetijskega sektorja in v različnem življenjskem obdobju – pa nimamo uradnih podatkov, zato je raziskovalni fokus na našem oddelku usmerjen tudi v to skupino.

V sklopu projekta NEWBIE (New Entrant netWork: Business models for Innovation, entrepreneurship and resilience in European agriculture; Horizon 2020) sodeluje deset partnerjev iz devetih držav. Oddelek za geografijo vsako leto pripravi e-novičnik, ki prinaša zanimive in uporabne informacije. Le-te naslavlja jo tako nove pristopnike, njihovo podporno okolje in širšo zainteresirano javnost.

Slovenski e-novičnik je izšel tekom vsakega leta trajanja projekta.

V letu 2020 se je res veliko "dogajalo": od prve mednarodne konference, ki smo jo organizirali v Sloveniji, do naših rednih aktivnosti (nacionalni diskusijski krožki, srečanja usmerjevalne skupine), ki smo jih izvedli kljub covid omejitvam. V posebno veselje nam je, da z bralci lahko delimo tudi zgodbe o vstopnih in poslovnih modelih prejemnikov Nagrade NEWBIE (... med njimi je tudi geograf!).

Zlasti pa so zanimive informacije o orodjih, ki smo jih že izdelali in ki bodo novim pristopnikom in njihove-mu podpornemu okolju v pomoč pri premagovanju ovir (dostop do informacij, zemljišč, financ, znanj, trga ipd.).

Več pa si lahko preberete na povezavi: https://issuu.com/ff.uni-lj.geo/docs/newbie_novicnik3_fin

Sara Uhan, Barbara Lampič in Irma Potočnik Slavič

V sklopu projekta Hum@n je izšel priročnik o uporabi digitalne

tehnologije v humanistiki

Oddelek za geografijo FF UL, s sodelavci z Oddelka za pedagogiko in andragogiko ter Oddelka za filozofijo, že dobro leto sodeluje v Erasmus+ projektu HUM@N – Digital Transformation in Humanities, kjer sodelujemo s partnerji iz Estonije, Cipra, Belgije, Španije, Italije in Romunije. Raziskovalna skupina je na podlagi zbranih informacij, primerov dobrih in slabih praks zasnovala prvo različico (»draft«) priročnika o uporabi in vlogi vključevanja digitalne humanistike v visokošolsko izobraževanje. Priročnik je zaenkrat dostopen zgolj v angleškem jeziku (<https://www.digihuman.eu/handbook/>), čez približno dva meseca pa bo na spletni strani projekta (<https://www.digihuman.eu/>) na voljo tudi slovenski prevod. Čeprav gre le za prvo različico, ki bo nadgrajena ob zaključku projekta, priročnik že zdaj ponujamo v rabo vsem, ki vam lahko koristi pri vašem delu.

The role of Digital Humanities in Higher Education: Understanding the challenge of integration

Priročnik je nastal na podlagi ankete, intervjujev, primerov dobrih in slabih praks, ter na podlagi analize številne literature o digitalni humanistiki.

Priročnik je namenjen visokošolskim pedagoškim in raziskovalnim delavcem z vseh področij humanistike – torej bo lahko zanimiv tudi marsikateremu pedagoškemu in raziskovalnemu sodelavcu na Filozofski fakulteti. Na spletni strani projekta je dostopen tudi širok nabor primerov dobre prakse uporabe digitalne tehnologije v humanistiki (<https://www.digihuman.eu/case-studies/>), hkrati pa vas vabimo, da si

ogledate tudi kratek predstavitveni video, ki je dostopen na povezavi:

<https://www.youtube.com/watch?v=-yxPsFZBItc>.

Za tiste, ki vas zanima vključitev v nadaljnje dejavnosti projekta, bomo predvidoma junija 2021 organizirali mednarodne delavnice, na katerih boste imeli udeleženci priložnost preizkušati praktično uporabo izobraževalnih sklopov (modulov), namenjenih podpori kritičnemu vključevanju digitalne tehnologije v vaše delo.

V poletnih mesecih bomo v sklopu projekta organizirali izobraževanja. Več informacij o točnih datumih in o poteku izobraževanj si boste lahko prebrali v naslednji številki Geografske širine.

Izobraževalni sklopi bodo usmerjeni na zelo različna področja, na primer podpori delu na terenu in uporabi multimedije v humanistiki, digitalnemu pripovedovanju zgodb, do interaktivnih orodij, ki temeljijo na igrarh ter o izobraževanju izven predavalnic. O podrobnostih boste kmalu obveščeni – in ponovno povabljeni k sodelovanju.

Lea Rebernik in Marko Krevs

Endogeni razvoj podeželja med teorijo in prakso

Bogato pedagoško in raziskovalno pot je 3. marca 2021 na dobro obiskanim nastopnem predavanju pred izvolitvijo v naziv redne profesorice uspešno zagovarjala prof. dr. Irma Potočnik Slavič. Dogodek je vodil dekan dr. Roman Kuhar, ki je uvodoma dejal, da je kandidatka izjemna znanstvenica, ki učinkovito prenaša svoje znanje v prakso in pedagoški proces.

Naslov njenega predavanja »Endogeni razvoj podeželja med teorijo in prakso« nas je popeljal čez časovno in prostorsko komponento, ključne

značilnosti in kritike endogenega razvoja, ki se je začel razvijati v državah članicah Evropske unije pred 30 leti kot pilotna pobuda, danes pa je pomembna sestavina razvojnih politik podeželja in širše. Na primeru programa LEADER nas je predavateljica vodila skozi vprašanja, kdaj in kako je Slovenija pričela z izvajanjem programa LEADER, kako in zakaj je pilotni pobudi uspelo priti na glavni meni evropske razvojne politike, na kakšen način so se oblikovala območja LEADER in lokalnih akcijskih skupin (LAS) v Sloveniji in do kakšnih sprememb prihaja. Na primeru Brkinov nam je pojasnila, kako prihaja do izvajanja LEADER projektov in endogenega razvoja na nižjih prostorskih ravneh ter na kakšen način geografi preučujemo izvajanje programa LEADER in endogenega razvoja podeželja v praksi.

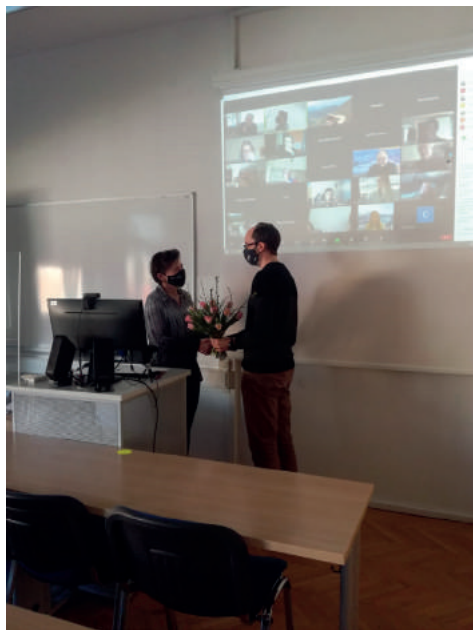
Tridesetletni proces postopnega pozicioniranja endogenega razmišljanja v Evropi (v Sloveniji od leta 2007, a s predhodnimi izkušnjami s sorodnimi programi) in prepričljivi rezultati LEADER projektov (v Sloveniji jih je bilo v programskem obdobju 2007–2013 izvedenih več kot 1400) so prispevali k postopnemu odmiku od eksogenega k endogenemu razvojnemu pristopu. Lokalna razvojna strategija temelji na LEADER načelih: pristop od spodaj navzgor, ki je osnova za sodelovanje, vzpostavitev mrež, javno-zasebnih partnerstev, spodbujanje večsektorskih in inovativnih dejavnosti. LEADER je v obdobju 2014–2020 postal ukrep, ki se izvaja v okviru Programa razvoja podeželja, kateremu so namenjena določena finančna sredstva (v Sloveniji 96 milijonov EUR). Program LEADER/CLLD naslavlja štiri tematska področja: delovna mesta, osnovne storitve na podeželju, varstvo okolja in ohranjanje narave ter večjo vključenost mladih, žensk in drugih ranljivih skupin.

Predavateljica je nazorno nakazala, da je endogeni razvoj podeželja proces, ki obsega tri faze: opredelitev območja LEADER, vzpostavitev LEADER struktur ter izvajanje programa LEADER. Po opredelitvi

območij LEADER, ki je podvrženo dinamičnim spremembam, sledi oblikovanje LAS, ki vključuje različne deležnike, med katerimi prihaja do partnerstev. Danes je s programom LEADER v okviru 37 LAS pokrito celotno slovensko ozemlje. Urbanih LAS, ki so od leta 2014 možni preko LEADER/CLLD programa, pa še nismo razvili. V posamezne LAS v Sloveniji se vključuje od 20 do 167 partnerjev. Oblikovanje partnerstev je tudi proces. Analiza LAS je pokazala, da sta javni in zasebni sektor približno enakovredno zastopana. Močnejše je prisoten civilni sektor, a nima vzvodov moči, predvsem s finančnega vidika. Pri poimenovanju LEADER območij imajo veliko vlogo naravno-geografski elementi, že obstoječa poimenovanja pokrajin ali pa izhajajo iz nekaterih lokalnih posebnosti (narečnih besed ipd.). V obdobju 2014–2020 je bilo v Sloveniji izvedenih približno 1200 projektov. Nekateri LAS se odločajo za večje število finančno manj obsežnih projektov, drugi pa za manj, a finančno močnejše projekte.

Na kakšen način geografi preučujemo izvajanje programa LEADER in endogenega razvoja podeželja v praksi pa nam je dr. Potočnik Slavič predstavila na primeru Brkinov, ki so bili geografski laboratorij že njenima predhodnikoma (dr. Vladimir Klemenčič, dr. Marijan Klemenčič), sedaj pa se tudi sama rada raziskovalno vrača v to pokrajino. Upravno-administrativno in geografsko razdrobljeni ter razvojno zastajajoči Brkini, kjer v 47 naseljih živi 3650 prebivalcev, so razdeljeni na dve LAS. Geografske raziskave so pokazale, da se je v času izvajanja LEADER programa stanje v Brkinih pomembno spremenilo. Od leta 2007 do 2018 je bilo izvedenih 28 LEADER projektov in investiranih približno 1 milijon EUR. Največkrat so naslavljali turizem, trženje in promocijo, izobraževanje, kmetijstvo, tudi kulturno dediščino. Projekte so izvajale občine, različne javne ustanove, izobraževalne ustanove, muzeji in turistični zavodi ter raznovrstna društva, podjetniki, socialna podjetja in zadruga. Če je analiza v letu 2008 v Brkinih

nakazala predvsem celično aktiviranje posameznih akterjev, je zdaj več povezav in prihaja do conalnega aktiviranja akterjev. Regionalni gospodarski krog kmetijskih proizvodov na tem območju se je pomembno okrepil, zlasti v pridelavi in predelavi, na področju skupnega nastopa na trgu pa je še vedno primanjkljaj. Postopno se beleži tudi večji turistični obisk. Še vedno so močni dnevni migracijski tokovi, saj delovnih mest še vedno ni dovolj. K postopnemu oživljanju Brkinov pa so poleg LEADER programa prispevali tudi drugi programi. Predavateljica je nakazala tudi nekaj kritik programa LEADER: demokratični deficit, saj so člani v LAS imenovani in ne izvoljeni, vse večja uniformiranost projektov, na terenu imajo težave s (pre)obširno administracijo za finančno razmeroma majhne projekte in z animacijo prebivalstva za sodelovanje v projektih.

Po eni uri predavanja smo udeleženci razumeli, da je endogeni razvoj podeželja proces, podobno kot je tudi raziskovalno in pedagoško delo, ki ga dr. Irma Potočnik Slavič opravlja z veliko predanostjo. To je prepoznala tudi komisija, zato smo se lahko z velikim veseljem pridružili čestitki ob izvolitvi v naziv redna profesorica (foto: L. Rebernik).

Dobro obiskano inavguracijsko predavanje (55 udeležencev preko spleta in še nekaj udeležencev v

predavalnici) je bilo grafično bogato, interaktivno in podprto z zanimivimi primeri. Komisija v sestavi dr. Dejan Rebernik, dr. Anton Gosar in dr. Andrej Udovč ter dekan dr. Roman Kuhar so z veseljem potrdili, da je bilo nastopno predavanje uspešno. Iskrene čestitke!

Sara Uhan

Tri kolegice iz Sarajeva na študiju geografije v Ljubljani

Smo tri študentke drugostopenjskega študijskega programa geografije na ljubljanskem Oddelku za geografijo: Aldina, Zerina in Selma. Na sarajevskem Oddelku za geografijo Prirodoslovno-matematične fakultete smo zaključile štiriletni študij geografije na 1. stopnji. Tam smo pridobile široko znanje o geografiji kot znanosti in se odločile za učiteljski poklic, da bi svoje znanje delile z mladino. Toda, kot je to običajno pri mladih, smo želele razširiti svoja znanja v tujini. Slovenija je odličen izbor! Kraj srečanj in kulture ter bogastvo naravnih lepote so razlog, da je bil naš izbor enoglasen: DA, gremo v Slovenijo! Slovenija je bila privlačna tudi zaradi ugodnega podnebja, da je članica Evropske unije, pomembno pa je tudi to, da so jezikovne ovire manjše. Slovenščina nam (moramo se malo pohvaliti) res dobro gre!

Tri kolegice v Bohinju (foto: Z. Mirvič).

V Bosni in Hercegovini je geografija umeščena na naravoslovno-matematične fakultete, kar je drugače kot v Sloveniji, kjer je umeščena med družbene in humanistične vede. Velikih razlik v načinu študija geografije tukaj in v Sarajevu ni. Navdušene pa smo nadterenskimi vajami, v katerih smo zelo uživale. Menimo, da je to odličen način, kako

se lahko veliko naučimo in veliko vidimo - na zabaven način. Običajno nas je pri tem spremljala beseda profesorja iz domačega Sarajeva: „Geografija se uči nogama“, kar je velika resnica.

Aldina, Zerina in Selma

Študij geografije na ljubljanskem Oddelku za geografijo v oranžni fazi

Odlok o začasnih prepovedi zbiranja ljudi v zavodih s področja vzgoje in izobraževanja ter univerzah in samostojnih visokošolskih zavodih z dne 11. februar 2021 je omogočil:

1. opravljanje laboratorijskih vaj, ki zaradi uporabe specializirane opreme in inštrumentov na daljavo ni mogoča,
2. seminarjev v skupinah do 10 študentk in študentov,
3. izvajanje izpitov,
4. individualni študijski proces.

V mesecu februarju je potekalo individualno raziskovalno delo študentov v fizičnogeografskem laboratoriju, v mesecu marcu tudi vaje pri predmetu GE1 Hidrogeografija (izvedba prilagojena Covid protokolu). V mesecu aprilu se bo izvedlo terensko delo pri predmetih, kjer je v skupini 10 ali manj študentov.

Za mesec april in maj (terenska tedna) sta pripravljena dva scenarija: izvedba v manjših skupinah v okolici Ljubljane ali pa virtualna izvedba v kombinaciji z individualnim terenskim delom študentov. Seveda pa se je potrebno zavedati, da se bo dejanska izvedba prilagodila aktualni Covid situaciji.

Predavanja, seminarji in vaje zaenkrat še vedno potekajo na daljavo.

Simon Kušar

Uspešno izveden Informativni dan za 1. stopnjo študija geografije

V letu 2021 smo koncept informativnega dne prilagodili Covid razmeram, zato smo ga izvedli preko Zoom-a. Za predstavitev študija geografije smo imeli zelo ugodne termine: petek, 12. februarja, ob 10. uri dopoldne in ob 17. uri popoldne ter v soboto, 13. februarja, ob 10. uri dopoldne. Pri zasnovi predstavitve smo izhajali iz novega promocijskega videa, ki smo ga zasnovali v začetku

leta in sledi sloganu »Geografija odpira vrata«. Geografija je tako letos na Informativnem dnevu vrata odprla kar 220 potencialnim študentkam in študentom, ki so tekom predstavitve prisluhnili 10. razlogom, zakaj študirati geografijo na Oddelku za geografijo FF UL.

10 razlogov za študij geografije na Oddelku za geografijo FF UL:

1. *Struktura študija: enopredmetni in dvopredmetni študij, vse tri stopnje študija*
2. *Dobro strokovno podporno okolje*
3. *Aktualne teme*
4. *Nadgradnja študijskih vsebin s terenskimi vajami*
5. *Vključenost študentov v raziskovalno delo na Oddelku*
6. *Možnost študentskih izmenjav*
7. *Organiziranost študentov: tutorji, Društvo mladih geografov Slovenije, Študentski svet FF, Študentska organizacija FF*
8. *Dobri odnosi med študenti ter med študenti in profesorji*
9. *Raznolike možnosti zaposlitve*
10. *Geografija postane način življenja*

Letošnji informativni dan na Oddelku za geografijo FF UL je potekal pod sloganom "Geografija odpira vrata".

Predstavitve smo izvedli zaposleni na Oddelku za geografijo in študenti (predstavniki drugostopenjskega magistrskega dvopredmetnega pedagoškega programa, predstavniki Društva mladih geografov Slovenije, tutorji, predstavnica Študentskega sveta FF in Študentske organizacije FF).

Po predstavitvi je bilo več kot dovolj časa za sproščen klepet in odgovore na raznolika vprašanja, ki so bila zastavljena v živo ali pa sporočena med predstavitvijo v klepetu. Na vprašanja so odgovarjali tudi študen-

ti, ki so po uradnem zaključku udeležence povabili tudi na ločeno Zoom srečanje, na katerem so se lahko sproščeno pogovorili o vseh (ob)študijskih zadevah.

Geografsko terensko delo je vedno izpostavljeno kot eden izmed vrhuncev študija.

Pri petkovi popoldanski in sobotni dopoldanski predstavitvi je bil uporabljen petkov dopoldanski posnetek. Po ogledu je bil na voljo predstavnik Oddelka za geografijo, ki je odgovarjal na vprašanja udeležencev, študenti pa so po končani uradni predstavitvi ponovno povabili udeležence na nov Zoom naslov, kjer so odgovarjali na vprašanja brez prisotnosti zaposlenih. To je povečalo zaupanje in ustvarilo bolj sproščen odnos med udeleženci predstavitve in študenti.

Kot vsako leto smo med udeleženci Informativnega dne izvedli tudi krajšo anketo. Zanimalo nas je predvsem, iz katere regije prihajajo, katero srednjo šolo obiskujejo ter kako trdno so odločeni za študij geografije. V raziskavi je sodelovala slaba polovica (45 %) udeležencev dogodka (tj. 100 od 220 udeležencev). Med udeleženci predstavitve je bilo 74 % dijakov 4. letnikov ter 23 % dijakov 3. letnikov srednjih šol. Največ jih je prihajalo iz Osrednjeslovenske statistične regije (27 % anketirancev), sledijo Gorenjska (17 %), Savinjska (15 %) in Goriška (10 %) statistična regija. Manjkali so le udeleženci iz Pomurske statistične regije. Zgolj 6 % jih je obiskalo le Oddelku za geografijo FF, slaba tretjina do dve fakulteti/oddelku, na 3-4 ustanove je šlo 53 % sodelujočih v anketi. 32 % sodelujočih je popolnoma odločenih, da bodo študirali geografijo, za 31 % je geografija druga ali tretja izbira, 37 % je še neodločenih glede izbire študija.

Na Oddelku za geografijo se že pripravljamo na **predstavitve 2. stopenjskega študijskega programa Geografija**: tako obstoječim študentom 1. stopnje kot tudi drugim zainteresiranim. Uradni informativni dan bo na zadnji majski dan (31. maj 2021) ob 10. uri na Zoom naslovu <https://uni-lj-si.zoom.us/j/92101639068>

Če so se vam pocedile sline, si lahko še vedno ogledate promocijski video (<https://www.youtube.com/watch?v=qpO4ImTdCEo>) ali pa posnetek februarskega informativnega dne (https://www.youtube.com/watch?v=HyIjRH_odVM).

Simon Kušar

Mednarodni simpozij ob 200-letnici rojstva Blaža Kocena in 10. Kocenova sobota

V letu 2021 praznujemo 200-letnico rojstva velikega slovenskega didaktika, geografa in kartografa Blaža Kocena (1821–1871), ki je s svojimi šolskimi atlasi, učbeniki in zemljevidi postavil temelje nazornejšega pouka geografije v osnovnih in srednjih šolah v tedanji monarhiji. V spomin nanj Oddelek za geografijo Filozofske fakultete UL z Društvom učiteljev geografije Slovenije in v sodelovanju z Oddelkom za geografijo Filozofske fakultete UM in Fakultete za humanistične študije UP, Zvezo geografov Slovenije, Občino Šentjur, Turistično olepševalnim društvom Ponikva in OŠ Blaža Kocena Ponikva organizira mednarodni simpozij, ki bo potekal od 10. do 11. septembra 2021 v Ljubljani, Ponikvi in Šentjurju. Več informacij o dogodku:

<https://kocen.splet.arnes.si/>.

Tatjana Resnik Planinc

Kakovost in samoevalvacija 2019/20

Oddelek za geografijo ljubljanske Filozofske fakultete sodeluje pri pripravi oddelčnega poročila za kakovost, ki vključuje tudi samoevalvacijo študijskih programov. Namen celotnega sistema spremljanja in zagotavljanja kakovosti je zagotavljanje kakovostnega delovanja in razvoja vseh svojih dejavnosti in virov v smeri zastavljenih kratkoročnih in strateških ciljev. Sistem kakovosti Oddelka za geografijo je del fakultetnega sistema, ki temelji na veljavnih predpisih in priporočilih organov, odgovornih za zagotavljanje kakovosti visokega šolstva na nacionalni in mednarodni ravni. Osnovni mehanizem zagotavljanja kakovosti je zaključena povratna zanka določanja ciljev in prioritet, načrtovanja, izvedbe, evalvacije in ocene izvedenih dejavnosti, načrtovanih ukrepov, ki so hkrati nekateri od ciljev prihodnjega ciklusa, ter poročanje. S sistemom kakovosti med drugim zagotavljamo: mehanizme za doseganje večje kakovosti na vseh področjih delovanja; jasno opredelitev odgovornosti; poročanje (letno poročilo); sistematično zbiranje podatkov in mnenj (baze podatkov, ankete), analizo podatkov ter predstavitev problematike zaposlenim in študentom; občasne, a redne evalvacije vseh ali dela aktivnosti ter načrtovanje in izvedbo ukrepov za izboljšave.

Komisijo za kakovost Oddelka za geografijo praviloma sestavljajo osebe, ki lahko največ prispevajo k vsebinskemu oblikovanju poročila in samoevalvacije. Komisijo, ki je pripravila poročilo za preteklo leto 2019/20, trenutno sestavljajo naslednje članice in člani: **Blaž Repe** (predsednik, sistem kakovosti in njegovo delovanje), **Simon Kušar** (v vlogi predstojnika, prenos in uporaba znanja ter sodelovanje z okoljem), **Tajan Trobec** (skrbnik programov), **Mojca Ilc Klun** (izobraževanje), **Jerica Mrak Pestotnik** (delovanje oddelka), **Lucija Miklič Cvek** (knjižnična dejavnost), **Barbara Lampič** (raziskovalna in razvojna dejavnost), **Boštjan Rogelj** (mednarodna dejavnost in izmenjave) in pred-

stavnice/i študentk/ov **Katja Ana Pokeržnik** (članica ŠSFF), **Vesna Kotnik**, **Miha Sever** in **Rachela Škrinjar**. Predsednik komisije je obenem tudi član fakultetne Komisije za kakovost. Poročilo je zasnovano po principu SWOT analize, saj izpostavlja prednosti in slabosti, ki izvirajo iz samega delovanja Oddelka ter priložnosti in nevarnosti, ki prihajajo od zunaj.

Med ključnimi ugotovitvami samoevalvacije lahko kot pozitivne izpostavimo aktivno iskanje novih načinov za (še) boljše predstavitev študija geografije in kompetenc geografov ter popularizacijo študija med srednješolci. Enako iščemo nove načine za (še) boljše predstavitev magistrskega študija geografije in kompetenc geografov ter popularizacijo študija med diplomanti na prvi stopnji iz lastnih vrst ter ostalimi diplomanti prvostopenjskih programov sorodnih prostorskih strok. Poleg tega Oddelek za geografijo uspešno kandidira vrhunska zaključna dela za pridobitev Univerzitetnih in fakultetnih Prešernovih nagrad. Oddelek raznovrstno in stalno zbira mnenja in pobude študentk in študentov ter na različne načine in preko različnih organov komunicira z njimi. Članice/i so v zadnjem obdobju pridobili večje število zelo raznovrstnih projektnih nalog. Prenovili smo knjižnico in računalniško učilnico.

Med pomanjkljivosti, ki jih moramo izboljšati, lahko uvrstimo potrebo po povečanju nabora predmetov, ki se izvaja v angleškem jeziku in povečanje gostovanja pedagoškega in raziskovalnega osebja. Preveliko število ur, namenjenih predmetom skupnega pedagoškega modula krni strokovno geografsko znanje bodočih učiteljic/ev geografije. Stalno upadanje števila vpisanih dijakov na študij geografije, za kar bo potrebna aktivnejša vloga Filozofske fakultete pri promociji študija na FF. Knjižnica se bori z vedno nižjimi sredstvi za nakup knjig. Študenti slabo žal še vedno poznajo samo komisijo za kakovost in njeno delovanje. Poleg tega so študenti izpostavili odsotnost vira za (vsaj delno) kritje stroškov (večdnevni) terenskih vaj ter slabo

ali nedelovanje brezžičnega omrežja v fakultetnih prostorih. Veliko dobrih odzivov (organiziranost študija na daljavo) pa tudi pomanjkljivosti (odpoved terenskega dela) se je nanašalo na ukrepe povezane s COVID omejitvami.

Izvleček s ključnimi ugotovitvami je dostopen preko Oddelčne e-učilnice za obveščanje: <https://bit.ly/3ttfoHo> Celotno poročilo za kakovost FF UL je na voljo na spletnih straneh FF: <https://www.ff.uni-lj.si/fakulteta/kakovost>

Blaž Repe

